

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē sundarakāṇḍē

॥ daśamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ daśamaḥ sargaḥ ॥

antaḥpurē suptaṁ rāvaṇaṁ pragāḍhanidrānimagnāstasya
striyaśca dṛṣṭvā mandōdarīm sītāṁ matvā hanumatō harṣaḥ
tatra divyōpamaṁ mukhyaṁ
sphāṭikaṁ ratnabhūṣitam |
avēkṣamāṇō hanumān
dadarśa śayanāsanam ॥ 5.10.1 ॥

dāntakāñcanacitrāṅgai -
rvaidūryaiśca varāsanaiḥ |
mahārḥastaraṇōpētai -
rupapannaṁ mahāadhanaiḥ ॥ 5.10.2 ॥

tasya caikatamē dēśē
divyamālōpaśōbhitam |
dadarśa pāṇḍuraṁ chatraṁ
tārādhīpatisannibham ॥ 5.10.3 ॥

jātarūpaparikṣiptaṁ
citrabhānōḥ samaprabham |
aśōkamālāvitataṁ
dadarśa paramāsanam ॥ 5.10.4 ॥

vālavyajanaḥastābhi -

rvījyamānaṃ samantataḥ |
gandhaiśca vividhairjuṣṭaṃ
varadhūpēna dhūpitam || 5.10.5 ||

paramāstaraṇāstīrṇa -

māvikājinasaṃvṛtam |
dāmabhirvaramālyānāṃ
samantādupaśōbhitam || 5.10.6 ||

tasmin jīmūtasāṅkāśaṃ

pradīptōjjvalakuṇḍalam |
lōhitākṣaṃ mahābāhuṃ
mahārajatavāśasam || 5.10.7 ||

lōhitēnānuliptāṅgaṃ

candanēna sugandhinā |
sandhyāraktamivākāśē
tōyadaṃ sataḍidguṇam || 5.10.8 ||

vṛtamābharaṇairdivyaiḥ

surūpaṃ kāmarūpiṇam |
savṛkṣavanagulmāḍhyaṃ
prasuptamiva mandaram || 5.10.9 ||

krīḍitvōparataṃ rātrau

varābharaṇabhūṣitam |
priyaṃ rākṣasakanyānāṃ
rākṣasānāṃ sukhāvaham || 5.10.10 ||

pītvāpyuparataṃ cāpi
 dadarśa sa mahākapiḥ |
 bhāsvarē śayanē vīraṃ
 prasuptaṃ rākṣasādhipam || 5.10.11 ||

niḥśvasantaṃ yathā nāgaṃ
 rāvaṇaṃ vānarōttamaḥ |
 āsādyā paramōdvignaḥ
 sōpāsarpāt subhītavat || 5.10.12 ||

athārōhaṇamāsādyā
 vēdikāntaramāśritaḥ |
 kṣībaṃ rākṣasaśārdūlaṃ
 prēkṣatē sma mahākapiḥ || 5.10.13 ||

śuśubhē rākṣasēndrasya
 svapataḥ śayanaṃ śubham |
 gandhahastini saṃviṣṭē
 yathā prasravaṇaṃ mahat || 5.10.14 ||

kāñcanāṅgadasannaddhau
 dadarśa sa mahātmanaḥ |
 vikṣiptau rākṣasēndrasya
 bhujāvindrādhvajōpamau || 5.10.15 ||

airāvataviṣāṇāgrai -
 rāpīḍanakṛtavraṇau |
 vajrōllikhitapīnāṃsau
 viṣṇucakraparikṣatau || 5.10.16 ||

pīnau samasujātāṃsau
 saṅgatau balasaṃyutau |
 sulakṣaṇanakhāṅguṣṭhau
 svaṅgulīyakalakṣitau || 5.10.17 ||

saṃhatau parighākārau
 vṛttau karikarōpamau |
 vikṣiptau śayanē śubhrē
 pañcaśīrṣāvivōragau || 5.10.18 ||

śaśakṣatajakalpēna
 suśītēna sugandhinā |
 candanēna parārdhyēna
 svanuliptau svalaṅkṛtau || 5.10.19 ||

uttamastrīvimṛditau
 gandhōttamaniṣēvitau |
 yakṣapannagagandharva -
 dēvadānavarāviṇau || 5.10.20 ||

dadarśa sa kapistasya
 bāhū śayanasaṃsthitau |
 mandarasyāntarē suptau
 mahāhī ruṣitāviva || 5.10.21 ||

tābhyāṃ sa paripūrṇābhyā -
 mubhābhyāṃ rākṣasēśvaraḥ |
 śuśubhē'calasaṅkāśaḥ
 śṛṅgābhyāmiva mandaraḥ || 5.10.22 ||

cūtapunnāgasurabhi -
 rbakulōttamasamyutaḥ |
 mṛṣṭānnarasasamyuktaḥ
 pānagandhapuraḥ saraḥ || 5.10.23 ||

tasya rākṣasarājasya
 niścakrāma mahāmukhāt |
 śayānasya viniḥśvāsaḥ
 pūrayanniva tad grham || 5.10.24 ||

muktāmaṇivicitrēṇa
 kāñcanēna virājitā |
 mukuṭēnāpavṛttēna
 kuṇḍalōjjvalitānanam || 5.10.25 ||

raktacandanadigdhēna
 tathā hārēṇa śōbhinā |
 pīnāyataviśālēna
 vakṣasābhivirājitā || 5.10.26 ||

pāṇḍurēṇāpaviddhēna
 kṣaumēṇa kṣatajēkṣaṇam |
 mahārheṇa susaṁvītaṁ
 pītēnōttaravāsasā || 5.10.27 ||

māṣarāśipratīkāśaṁ
 niḥśvasantaṁ bhujāṅgavat |
 gāṅgē mahati tōyāntē
 prasuptamiva kuñjaram || 5.10.28 ||

caturbhiḥ kāñcanairdīpai -
 rdīpyamānaṃ caturdiśam |
 prakāśīkṛtasarvāṅgaṃ
 mēghaṃ vidyudgaṇairiva || 5.10.29 ||

pādamūlagatāścāpi
 dadarśa sumahātmanaḥ |
 patnīḥ sa priyabhāryasya
 tasya rakṣaḥpatērgṛhē || 5.10.30 ||

śaśiprakāśavadanā
 varakuṇḍalabhūṣaṇāḥ |
 amlānamālyābharaṇā
 dadarśa hariyūthapaḥ || 5.10.31 ||

nṛtyavāditrakuśalā
 rākṣasēndrabhujāṅkagāḥ |
 varābharaṇadhārīṇyō
 niṣaṇṇā dadṛśē kapiḥ || 5.10.32 ||

vajravidūryagarbhāṇi
 śravaṇāntēṣu yōṣitām |
 dadarśa tāpanīyāni
 kuṇḍalānyaṅgadāni ca || 5.10.33 ||

tāsāṃ candrōpamairvaktraiḥ
 śubhairlalitakuṇḍalaiḥ |
 virarāja vimānaṃ ta -
 nnabhastārāgaṇairiva || 5.10.34 ||

madavyāyāmakhinnāstā
 rākṣasēndrasya yōṣitaḥ |
 tēṣu tēṣvavakāśēṣu
 prasuptāstanumadhyamāḥ || 5.10.35 ||

aṅgahāraistathaivānyā
 kōmalairnṛtyaśālinī |
 vinyastaśubhasarvāṅgī
 prasuptā varavarṇinī || 5.10.36 ||

kācid vīṇāṃ pariṣvajya
 prasuptā samprakāśatē |
 mahānadīprakīrṇēva
 nalinī pōtamāśritā || 5.10.37 ||

anyā kakṣagatēnaiva
 maḍḍukēnāsitēkṣaṇā |
 prasuptā bhāminī bhāti
 bālaputrēva vatsalā || 5.10.38 ||

paṭahaṃ cārusarvāṅgī
 nyasya śētē śubhastanī |
 cirasya ramaṇaṃ labdhvā
 pariṣvajyēva kāmīnī || 5.10.39 ||

kācid vīṇāṃ pariṣvajya
 suptā kamalalōcanā |
 varam priyatamaṃ gṛhya
 sakāmēva hi kāmīnī || 5.10.40 ||

vipañcīṃ parigr̥hyānyā
 niyatā nr̥tyasālinī |
 nidrāvaśamanuprāptā
 sahakāntēva bhāminī || 5.10.41 ||

anyā kanakasaṅkāśai -
 rmṛdupīnairmanōramaiḥ |
 mṛdaṅgaṃ parividdhyāṅgaiḥ
 prasuptā mattalōcanā || 5.10.42 ||

bhujapāsāntarasthēna
 kakṣagēna kṛśōdarī |
 paṇavēna sahānindyā
 suptā madakṛtaśramā || 5.10.43 ||

ḍiṇḍimaṃ parigr̥hyānyā
 tathaivāsaktaḍiṇḍimā |
 prasuptā taruṇaṃ vatsa -
 mupaguhyēva bhāminī || 5.10.44 ||

kācidāḍambaraṃ nārī
 bhujasambhōgapīḍitam |
 kṛtvā kamalapatrākṣī
 prasuptā madamōhitā || 5.10.45 ||

kalaśīmapavidhyānyā
 prasuptā bhāti bhāminī |
 vasantē puṣpaśabalā
 mālēva parimārjitā || 5.10.46 ||

pāṇibhyāṃ ca kucau kācit
 suvarṇakalaśōpamau |
 upaguhyābalā suptā
 nidrābalaparājitā || 5.10.47 ||

anyā kamalapatrākṣī
 pūrṇēndusadrśānanā |
 anyāmāliṅgya suśrōṇīm
 prasuptā madavihvalā || 5.10.48 ||

ātōdyāni vicitrāṇi
 pariṣvajya varastriyaḥ |
 nipīḍya ca kucaiḥ suptāḥ
 kāmīnyaḥ kāmukāniva || 5.10.49 ||

tāsāmēkāntavinyastē
 śayānāṃ śayanē śubhē |
 dadarśa rūpasampannā -
 matha tāṃ sa kapiḥ striyam || 5.10.50 ||

muktāmaṇīsamāyuktai -
 rbhūṣaṇaiḥ suvibhūṣitām |
 vibhūṣayantīmiva ca
 svaśrīyā bhavanōttamam || 5.10.51 ||

gaurīm kanakavarṇābhā -
 miṣṭāmantaḥ purēśvarīm |
 kapirmandōdarīm tatra
 śayānāṃ cārurūpiṇīm || 5.10.52 ||

sa tām dr̥ṣṭvā mahābāhu -
 rbhūṣitām mārutātmajaḥ |
 tarkayāmāsa sītēti
 rūpayauvanasampadā |
 harṣēṇa mahatā yuktō
 nananda hariyūthapaḥ || 5.10.53 ||

āsphōṭayāmāsa cucumba pucchaḥ
 nananda cikrīḍa jagau jagāma |
 stambhānarōhannipapāta bhūmau
 nidarśayan svām prakṛtiḥ kapīnām || 5.10.54 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmikīye ādikāvyē
 sundarakāṇḍe daśamaḥ sargaḥ ||